

Högt ditt mål från början städs du ställde,
 Varmt ditt hjerta för allt ädelt brann,
 Och när det vår framtids syften gällde,
 Främst i ledet man dig alltid fann.
 I en högtidsstund bland själafränder
 Klappar hjertat lika varmt ännu,
 Och när plötsligt en idé sig tänder,
 Hvem är eldad, verksam såsom du?

10 Och den lågan, närd af trogna händer,
 Vårdad ömt på hemmets altarhård,
 Ständigt varma strålars glädje sänder
 Kring din vida verkningskrets, din verld;
 Vittnar skönt hur blott en ädel maka
 Med sin kärlek adlar lifvets strid,
 Hur hon tyst och ödmjukt vet att vaka,
 Så att oron byts i fröjd och frid.

20 Fröjd och frid åt eder, ädla makar,
 På er sköna silfverbröllopsfest!
 Trogen kärlek i er hydda vakar,
 Lyckan ren är eder vana gäst!
 Barn och blomma, himlens milda gåfva,
 Skönt bekransa edra silfverhår,
 Vänskap ber, att ödet er må lofva
 Ännu många sälla lefnadsår!

30 **68** »KIRJALLINEN KUUKAUSLEHTI» INNEHÅL-
 LER I DESS FEBRUARIHÄFTE
Morgonbladet n:o 63, 16.III 1876

»Kirjallinen Kuukauslehti» innehåller i dess februarihäfte en mycket upplysande artikel »Om nuvarande myntkurser» af Y. K.

Till hvad i densamma anföres angående guldmyntfot för vårt land taga vi oss friheten föga ett par anmärkningar samt att tillägga några ord med hänsyn till den i Kuukauslehti påpekade vigten af snar åtgärd i frågan. Författaren framhåller nemligen med rätta vådan af de
 40 enskilda förluster, en längre tid fortgående myntförsämring skulle medföra. Man kan säga, att nu redan en fordringsegare i mark silfver inom året förlorat 10 % af sin fordran, utan att dock denna förlust i större mon kommit gäldenären till godo, emedan varuprisen, åtminstone den inhemska varans, ännu icke hunnit taga kännning af myntförsämringen. Men detta skall väl snart ske, börjande med importvarornas pris. Ingen, som ännu har senaste höst importerad vara obetald, kan sälja den utan prisförhöjning. De som köpt kontant eller på kort tid torde icke missakta exemplet. Priset på inhemskt vara skall
 50 efterhand följa rörelsen åt. När så skett, när myntförsämringen gjort sig gällande i den dagliga rörelsen, då är den enas förlust, den andras vinst effektiv, märkbar isynnerhet i transaktioner på längre tid. Att alla fixa aflöningar härvid nedsättas, är den mindre olägenheten, ehuru svår nog för de mindre löntagarena. Kommer sedan guldmyntfoten, omkastas plötsligen förhållandet. På alla oafslutade uppgörelser, träffade under den dåliga mynttiden, blifva då fordringsegarena de vinnande, de

betalningsskyldige de förlorande.

Sådana omkastningar må tolereras af hård nödvändighet. Men kunna de undvikas, besparas landet svåra pröfningar. Härtill kommer deras hotande ställning, som skola betala skuld i utlandet, att icke tala om statsverkets och ständernas stegrade räntebetalning på de utländska lånen.

Men är snar rättelse möjlig? Vi våga icke lemna ett positivt svar på frågan. Men gifvet är, att om ständernas medverkan skall afvaktas, ett rundt år förgår, förrän beslut i saken kommer till stånd, ett halft minst, förrän reformen är genomförd. D. v. s. guldmyntfot kan fås med början af 1878. 10

Undersökningar om reformen bör ske eller icke, tjena i vår tanke till intet. Behöfva bankfullmäktige auktoriteter, hafva de de mest gällande att tillgå hos bankens ombud i London, Paris och Frankfurt a. M. — Saken kräfver en post tour och retour. Det närvarande är ohållbart. Kan banken vid guldmyntfot, om den så behagar, rätta sin vaxkurs endast efter tillgång och efterfrågan? Svaras härtill ja, är frågan utan vidare afgjord. Hvad en aflägsen framtid kan medföra är likgiltigt. Hvar dag har sin omsorg.

Författaren i Kuukauslehti är af den mening, att för en reform ständernas medverkan är erforderlig. Ett försök att utreda denna fråga kan i hvarje händelse hafva sitt gagn. 20

Förhöjning eller afslag i myntets »skrot och korn» får enligt R. F. § 44 icke ske utan ständernas vetskap och samtycke.

Med en blick på alla vaxlingar i vårt myntväsende sedan 1809 frågar säkert mången: hvilket är det mynt i vårt land, detta stadgande gäller? Svaret måste sökas i Borgå-landtdags förhandlingar. Derförinnan gällde stadgandet svenska specieriksdalern. Men landtdagen beslöt, att silfverrubeln skulle vara landets grund- och hufvudmynt. Om något beslut angående dess skrot och korn kunde icke vara fråga. Beslutet innebär, att myntet, sådant det befanns, skulle vara hufvudmynt, i hvilket alltså skatterna, böter m. m. bestämdes, och som i domstolsafgörande skulle utgöra norm för omtvistadt penningevärde; hvarföre efter anställd undersökning, rubeln bestämdes = 33 skillingar 7 rundstycken banco specie. Svenska banco- och riksgäldssedlar samt ryska bancoassignmenten förblefvo lagligt betalningsmedel efter kurs, men i kronouppbörd endast bancoassignmenterna efter kurs, utsatt i årets markegångstaxa. Året 1840 gjorde slut på denna oreda, men ställde till en ny, genom att göra silfverrubelssedeln till lagligt betalningsmedel utan kurs. Den s. k. myntreformen 1865 bestod deri, att denna oreda afhjelpades. 30 40

Båda dessa förändringar hafva skett utan ständernas vetskap och samtycke. Man grumsade något 1840. Men förändringarna gällde likasålitet som Borgålandtdags beslut skrot och korn. Icke heller innehöll detta senare något positivt stadgande om ett enda lagligt betalningsmedel. Alla de nämnda sedelslagen kunde ju indragas, utan att ständerna eller finska styrelsen kunde göra något till eller ifrån. Men man kan dock säga, att efter analogi äfven 1840 rubelssedeln bort gå med kurs, om inlösen af densamma upphörde. I öfrigt förblef både 1840 och 1865 silfverrubeln grundmynt. 50

Redan 1809 var dock silfverrubeln ett imaginärt mynt. Rubelstycken hade under kriget inkommit, och försigtigt folk samlade dem i kistorna. Ur rörelsen försvunno de snart, såsom äfven silfverspecien försvunnit. De visade sig åter 1840 för att åter försvinna och hafva nu varit osynliga sedan 20 år.

I myntmanifestet d. 29 dec. 1809 följes icke ständernas beslut såtillvida, att silfverrubeln likställes med 33 skillingar 4 rundstycken, emedan derigenom 1 skilling blef jemnt = 3 kopek. Två rubel banko-assignationer skulle motsvara en rubel silfver, men redan 1811 hade detta sedelmynt fallit så, att tre rubel deraf förklarades motsvara en rubel silfver – allt i kronouppbörd o. s. v. I enskild liqid skulle börskurs i S:t Petersburg gälla. Om någon skyldighet för någon bank, att inlösa de i landet gångbara sedlarna, kunde år 1809 icke vara fråga. Sådan skyldighet för Finlands bank stadgades 1840 och 1856 utan ständernas medverkan.

10

Således äfven bankens skyldighet, att inlösa sedlarna med silfvermyntstycken, hvilat endast på en kejsarlig förordning. Häraf kan otvunget slutas, att äfven *rättighet* för banken, att inlösa dem med mark i guldmyntstycken, borde på samma väg kunna medgifvas.

Men numera kan Finlands bank icke på sådan väg åläggas att inlösa sedlarna med guldmynt. Saken fordrar minst bankfullmäktiges begifvande, beror alltså hufvudsakligen på deras beslut; ty antagligen skulle ur denna synpunkt intet hinder möta rättighetens beviljande. Bankfullmäktige hafva åter ett viktigt skäl att icke dröja; ty såsom det nu ser ut, blir bankens oundvikliga förlust på dess silfverförråd allt större, ju längre tid med frågans afgörande förhalas.

20

Härvid förutsättes, att frågan gäller endast mark = 1/4 rubel i guldmynt. Huru mycket guld, som svarar mot rent silfver i rubeln eller marken, kan ingen menniska afgöra, ty detta förhållande är ett vexlande bytesvärde mellan två varor. Det gifves intet annat sätt att bestämma det, än enligt bytesvärdet på världsmarknaden den dag, reformen inträder. Tages guldquantiteten hellre öfver än under det belopp, dagens pris på silfret utvisar, är den så mycket säkrare, att silfverrubeln fortfar att vara landets grundmynt, nemligen i samma imaginära form, som i Borgå-landtdags beslut.

30

Men säger man kanske: guldmyntet skall väl också påbjudas såsom lagligt betalningsmedel. Absolut nödvändigt är detta icke. Påbjuder regeringen dess mottagande i all kronouppbörd och liqid, så är den saken afgjord. Det är en sådan åtgärd, som hos den stora allmänheten gör marksedeln gångbar såsom »kronans mynt». Så länge den består blir det omöjligt att få guldmyntet ut i den dagliga rörelsen. När man vill en praktisk sak, borde man icke hålla fast vid ord, såsom *proklamerandet* af guldmyntfot o. s. v. Denna fråga kunde föreläggas ständerna och detta förbehåll vid åtgärdens vidtagande i författningen inflyta. Rättighet för banken, att inlösa sina sedlar med guldmynt, och guldmyntets mottagande i kronans kassor, dessa två stadganden äro det nödvändiga.

40

Må det dock antagas, att det skulle anses för oundgängligen nödvändigt att påbjudas guldmyntets lagliga gångbarhet. Då skulle väl äfven banken blifva pliktig, icke blott berättigad, att inlösa sina sedlar med guld. Man kan hafva olika tankar om berättigandet att påbjudas det lagliga betalningsmedlet. Men faktiskt är, att regeringen opåtaladt ensam utöfvat densamma. Det har likväl, såsom äfven ofvan sades, skett med bibehållande af silfverrubeln såsom grundmynt. Slås nu 20 marks = 5 rubels stycken i guld (icke 25 marks såsom af misstag i Kuukauslehti anføres), så är väl grundmyntet formelt bibehållet. Endast frågan om guldhalt, svarande mot finsilfverhalten i rubeln, 374 ass enligt Borgå-landtdags antagande, kan blifva den qvistiga punkten. I sak är gifvet, att ingen landtdagsvishet i verlden torde häri komma längre, än till noterade bytesvärdet för dagen d. ä. silfrets pris

50

i guld. Om dock för bestämmandet häraf landtdagens deltagande är erforderligt, vilja vi icke söka afgöra i den händelse, att guldmyntfot skulle proklameras.

Uppsatsen i Kuukauslehti erinrar, att vid öfvergång till guldmyntfot banken väl skulle göra förlust på sitt silfverförråd, men icke vara förbunden att inlösa det cirkulerande silfvermyntet. Men i hvarje fall måste banken mottaga detsamma i liqid. Detta mynts gångbarhet borde därför nedsättas till ett skiljemynts, d. v. s. t. ex. högst 20 mark i en liqid. Det är en ny komplikation. Svårligen torde landtdagens grundmynt utan dess medgifvande kunna nedsättas till ett skiljemynt. Med anförda åtgärd sammanhänger vidare, att enskild person icke får låta slå silfvermynt, utan endast guldmynt.

Särskilda förhållanden kunna kanske fordra den försigtighet, att maximum för silfvermynt i en liqid skulle nedsättas till 10 mark = 2 1/2 rubel, då äfven 10 marks guldmynt måste slås och sedlar till samma valör utgifvas.

Afser man deremot endast silfvermyntet i *mark*, så är någon inskränkning i dess gångbarhet icke påkallad. Den 31 dec. 1875 cirkulerade 5 1/2 miljon i markstycken. Detta belopp är i rörelsen fullt behöfligt; och om 3-marks-sedlarna, 2 600 000 mark, skulle indragas, blefve beloppet ganska knappt. Hvad deraf kunde till banken inbetalas, skulle gerna åter mottagas, och denna myntstock skulle icke gifva banken alls mera bekymmer än utelöpande sedelstocken – allt under förutsättning dock, att äfven i denna händelse silfvermyntning icke skulle vara enskilda medgifven. Ställningen skulle blifva ungefär densamma, som i Frankrike, Italien, Belgien och Schweiz.

Det lär numer knappt böra betviflas, att icke guldmyntfot skall statueras i Ryssland, när statsbanken engång återgår till inlösen af sina sedlar. Dess valuta utgöres äfven nu af guld 197 miljoner rubel och endast 27 miljoner silfver. Föga nog skulle derföre någon svårighet från denna sida möta öfvergången till guldmyntfot i vårt land. Kurs mot sedlar noteras i Ryssland på både silfver- och guldrubeln (i halfimperialer). Medelbart finnes alltså äfven kurs mellan silfver- och guldmyntet. Det må erinras, att äfven i 1865 års författning rubelstyckets upptagande varit endast form, då detsamma icke funnits uti rörelsen. Derigenom att marken är = 1/4 rubel, skulle denna form vara iakttagen äfven i guldmyntet, 20 mark = 5 rubel och 10 mark = 2 1/2 rubel.

69 HELSINGFORS DAGBLAD FÖR LÖRDAGEN... *Morgonbladet n:o 67, 21.III 1876*

Helsingfors Dagblad för lördagen innehåller några utgjutelser med anledning af artikeln angående guldmyntfot i n:o 63 af detta blad. Den värda Dagbladsförfattaren har funnit våra yttranden vara »virriga» och kan omöjligen förstå meningen i desamma. Med den okunnighet i ämnet, författaren förräder, är sådant föga att undra öfver. Från annat håll kommet kunde det dock synas förunderligt, att oss tillägges yrkanden, som förgäfves sökas i vårt blad. Men hos författaren upphör äfven detta förfarande att väcka förvåning.

Dagbladet anser, att Borgå landtdagsbeslut om silfverrubelns antagande till landets grund- och hufvudmynt »just var ett beslut om ändring af det dittills bestående för landet gällande myntets skrot och korn».